

HÄNT & HYRT

GÖRAN SCHÜSSELEDER GÖR NEDSLAG I DÅTID OCH NUTID

När blått blev rött

Varje hyresgästförening med självaktning har en egen fana. Om inte annat var det så på den

svartvita tiden. När Folk rörelsesvevige började att ta fart på 1920-talet var fanorna ofta utsmyckade med vackra motiv som målats för hand. Utöver de tidstypiska soluppgångarna, som symboliserade den ljusa framtid som hägrade, skilde sig hyresgäströrelsens fanor åt från de andras med bilder på olika slags boenden. Det kunde vara ett svalbo med sjöutsikt eller en hemtrevlig grotta, men även moderna flerbostadshus. Likaså avspeglade kärnfamiljen tidens anda liksom storslagen natur. Gärna allt i kombination med en rykande fabriksskorsten i bakgrunden, det var ju den som garanterade arbete som i sin tur skulle leda till välfärd. Bland deviserna återfanns bland andra: *Sunda bostäder åt alla* och *Enighet ger styrka*.

Ytterligare en sak skilde Hyresgästföreningen åt. I alla fall föreningarna i Göteborg. Flertalet av deras fanor var nämligen blå. Detta var förstås ovanligt då hyresgäströrelsen i dess begynnelse var en del av den övriga röda arbetarrörelsen.

Att göteborgarna gillar blått går bakåt i tiden, långt innan både spårvagnar och Blåvitt, och har sin historia i heraldiken där färgen står för trofasthet och beständighet. När det gäller beständighet kan nämnas att Göteborgs Hyresgästförening var blå ända in på 90-talet då H:et slutligen fick samma röda färg som övriga i landet: PMS187.

Lika viktigt som fanan var

Göteborgs Hyresgästföreningar demonstrerar högtidsklädda, med blåsmusik och fana i tåten. Bilden är troligtvis från sent 20-tal och tagen på Stigbergsgliden. I bakgrunden ligger i dag Masthuggstorget och Hyresgästföreningen Region Västra Sveriges kontor.

När Folk-rörelse-Sverige började att ta fart [...] var fanorna ofta utsmyckade med vackra motiv som målats för hand

klädseln. Förvisso var Första maj arbetarnas högtid, men enligt Sofia Seifarth, forskningschef på Arbets museum, var anledningen till att arbetarklassen klädde upp sig i samband med demonstrationer att de medvetet tog över borgerlighetens attribut och strategier i det offentliga rummet. Det var ett sätt att flytta fram sina positioner genom att likna makten.

På tal om makt och kamp, fanan har sitt ursprung som ett militärt fälttecken.

I DAG ÄR ALLT TVÄRTOM. Ett arbetarparti regerar, om än ett nytt. Inför valet fick dess företrädare ett påbud om att lämna slips och pärlhalsband

hemma så att "väljaren ska känna tillhörighet och välkomnande från företrädaren". Kampen för bostäder kvarstår dock.

